

Nr 200.

Godkänd av första kammaren den 27 maj 1915.

Godkänd av andra kammaren den 27 maj 1915.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

(Lagutskottets utlåtande nr 41.)

Till Konungen.

Genom en den 27 april 1915 dagtecknad proposition, nr 174, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

»Lag

om eftergift vid krig eller krigsfara från vissa bestämmelser om arbetstid för minderåriga och kvinnor.

Härigenom förordnas som följer:

Beträffande företag, som avse tillverkning eller beredning av förnödenheter för rikets försvar, må Konungen vid krig eller krigsfara, i den mån så finnes av behovet oundgängligen påkallat, meddela eftergift från bestämmelserna i 13 § av lagen den 29 juni 1912 om arbetarskydd, utöver vad enligt 16 § i samma lag är medgivet, samt från stadgandena i 1 § av lagen den 20 november 1909 angående förbud mot kvinnors

användande till arbete nattetid i vissa industriella företag, utöver vad enligt 4 § i samma lag är medgivet.

Denna lag träder i kraft från och med dagen efter den, då densamma enligt därå meddelad uppgift från trycket utkommit i Svensk författningssamling, och gäller till och med den 29 februari 1916. Av Konungen jämlikt denna lag meddelad eftergift må ej äga tillämpning längre än till och med sistnämnda dag.»

De förbud mot kvinnors och minderårigas användning i nattarbete och i samband därmed meddelade bestämmelser, varå förevarande lagförslag har avseende, synas riksdagen vara av den stora betydelse för folkhälsan och det uppväxande släktets välfärd, att eftergifter från densamma icke utan synnerligen vägande skäl böra medgivas. Emellertid lär det vara nödvändigt att möjlighet finnes att för vissa utomordentliga undantagsfall göra dylika eftergifter, vilket även av gällande lagstiftning i ämnet förutsetts. Sålunda har Eders Kungl. Maj:t tillerkänts dispensrätt från förbudet mot kvinnors användande till nattarbete beträffande företag, avseende förarbetande av varor, som äro underkastade hastig försämring, ävensom från bestämmelserna rörande minderårigas arbete i lagen om arbetarskydd i fråga om visst arbete, som av tekniska skäl måste oavbrutet fortgå såväl natt som dag eller tidvis forceras. Vidare kan vederbörande myndighet medgiva eftergifter från ifrågavarande bestämmelser, då natur- eller olyckshändelse avbrutit arbetets regelbundna gång. En utsträckning av Konungens rätt att meddela dispens från ifrågavarande bestämmelser till de fall, förevarande proposition avser, synes vara ej mindre befogat. I likhet med föredragande departementschefen anser riksdagen, att det givetvis under nuvarande kritiska förhållanden är av vikt, att statens ammunitionstillverkning kan bedrivas i den omfattning, som av militära hänsyn finnes nödig, samt ej mindre att utrustningspersedlar och sjukvårdsartiklar för arméns och marinens behov kunna tillverkas och beredas i tillräcklig mängd. Såsom arméförvaltningen påpekat och jämväl socialstyrelsen vitsordat, lär det för tillgodoseende av nämnda syfte vara nödvändigt att vid ammunitionsfabrikerna till arbete nattetid använda även kvinnor och minderåriga. Och liknande behov lär, enligt vad socialstyrelsen framhållit, kunna komma att göra sig gällande även för framställande av andra förnödenheter, som erfordras för rikets försvar.

Föreliggande lagförslag synes hava avfattats på ett sätt, som avser att bereda säkerhet för att den ifrågasatta dispensrätten icke kommer till användning i större utsträckning än som påfordras med hänsyn till förhandenvarande förhållanden. De föreslagna bestämmelserna skola nämligen äga allenast provisorisk giltighet samt blott få tillämpas vid krig eller krigsfara, i den mån så finnes av behovet *oundgängligen* påkallat.

Såsom en ytterligare omständighet, vilken synes riksdagen ägnad att minska betänkligheterna mot förslaget, vill riksdagen slutligen framhålla, att departementschefen ställt i utsikt, att vid meddelande av eftergift i förevarande hänseende skall tillses, att de olägenheter, som ur synpunkten av arbetarskyddets tillgodoseende därav kunna föränledas, i största möjliga mån förekommas eller undanröjas.

Riksdagen får härmed tillkännagiva, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition blivit av riksdagen bifallen.

Stockholm den 27 maj 1915.

Med undersätlig vördnad.
